

UMESTITEV PALIATIVNE OSKRBE V DRŽAVNI PROGRAM OBVLADOVANJE RAKA (DPOR)

Branko Zakotnik

Epidemiološki kazalci kažejo, da je rak v Sloveniji veliko javnozdravstveno breme, saj je med vzroki smrti na prvem mestu pri moških in na drugem mestu pri ženskah. Tudi globalni kazalci kažejo, da je rak epidemija sodobnega časa, število obolelih se bo z leti še povečevalo.

Sistematično in dolgoročno zmanjševanje bremena raka je možno le s celovitim obvladovanjem raka. V Republiki Sloveniji je s tem namenom leta 2010 nastal DPOR 2010-2015 po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije in bil na osnovi izkušenj in priporočil EPAAC (European Partnership for Action Against Cancer) dopolnjen in potrjen s strani vlade republike Slovenije kot DPOR 2017-2021. Opredeľuje strateške cilje programa: zmanjševanje incidence, izboljšanje preživetja in večjo kakovost življenja onkoloških bolnikov s celostno rehabilitacijo ter povečati delež bolnikov z napredovalo boleznijo, ki so deležni paliativne oskrbe. Strateške cilje programa bo mogoče doseči le z usklajenim delovanjem vseh delov zdravstvenega sistema, ki so z izdelanimi specifičnimi cilji programa opredeljeni za področje primarne in sekundarne preventive, diagnostike in zdravljenja, rehabilitacije, paliativne oskrbe, raziskovanja in izobraževanja.

Na področju obvladovanja raka smo dosegli v tem skoraj desetletnem obdobju kar nekaj uspehov s ukrepi primarne preventive, presejalnimi programi, (v Sloveniji potekajo uspešno in kakovostno vsi trije priporočeni s stranu EU) in na področju podaljšanja preživetja. Manj smo naredili na področju kakovosti preživetja, ravno zato smo v sklopu DPOR 2017-2021 pričeli s projekti na področju celostne rehabilitacije, ki se bodo izvajali od diagnoze bolezni naprej s ciljem izboljšati kakovost življenja bolnikov z vključitvijo nazaj v delovno in socialno okolje.

Ne glede na to pa število bolnikov, ki zaradi raka umre ne upada temveč počasi raste. Po deležu smrti zaradi raka od vseh smrti smo v EU na prvem mestu (32%, Eurostat 2016). Glede na ta dejstva je jasno, da je le urejena paliativna oskrba dostopna vsem onkološkim bolnikom in svojcem eden od zelo pomembnih strateških ciljev našega Državnega programa obvladovanja raka.